

Til Utdanningskomiteen

Oslo, 14. oktober 2020

Teknas innspill til Statsbudsjettet 2021

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 85 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Konsekvensene av koronapandemien på norsk økonomi vil fortsette inn i 2021. En offensiv satsning på forskning og utvikling er avgjørende for å få oss gjennom den krisen. Løftet som ble gjort i krisepakken på forskning og innovasjon må videreføres. Dette har gitt gode resultater på forskning innen blant annet helse og «grønne prosjekter» - aktiviteter som er viktige å sikre for at vi klarer opprettholde den nødvendige omstillingstakten videre.

Etter- og videreutdanning – finansieringsmodell for UH-sektoren

Tekna viser til regjeringens kompetansepolitikk og strategien «Lære hele livet». Ny finansieringsordning for etter- og videreutdanning (EVU) ved universiteter og høyskoler (UH) må på plass. I dag foreligger en rekke søkbare tilskuddsordninger, samt tildelinger knyttet til bransjeprogrammene. Dette finansieringssystemet er svært ressurskrevende og gir økt byråkrati for sektoren. Samtidig videreføres ABE-reformen. Dette gir svake insentivene til å lage EVU-tilbud innen høyere utdanning.

Regjeringen har varslet at et finansieringssystem for EVU skal komme i forbindelse med forslag til ny universitets- og høyskolelov neste vår. Lovforslaget skal fremmes parallelt med melding om styring av universitets- og høyskolesektoren. Det betyr at man ikke vil ha en ny finansieringsordning på plass før tidligst i 2022.

Tekna mener Stortinget må be regjeringen komme tilbake til Stortinget med en mindre byråkratisk løsning på finansiering av EVU i forbindelse med fremleggelse av ny lov for UH-sektoren og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2021.

Tekna ber Stortinget bevilge 30 millioner per bransjeprogram for å opprettholde samme nivå som inneværende høst-termin men med en helårseffekt. Tekna ber regjeringen samle tilskudds- og tildelingsordningene på en hensiktsmessig måte for å få ned kompleksiteten og arbeidsmengden knyttet til søknadsprosesser.

Bransjeprogram – kap. 3256

Tekna deltar i to tre-parts bransjeprogram for kompetanseutvikling der staten og partene i arbeidslivet samarbeider om å øke deltakelsen i kompetanseutvikling innenfor utvalgte bransjer. Det gjelder innen olje og gass og innen elektro-, automasjons-, fornybar- og kraftnæringen.

Både blant operatørene og underleverandørene i disse bransjene skjer det en rask utvikling, og det er stort behov for faglig påfyll blant høyt utdannede. Teknas egne undersøkelser viser at petroleumsbransjen er svært sårbar og at nedbemanning og omstilling vil tilta utover i 2021. Det er derfor viktig at våre fremste

kompetansemiljøer innen høyere utdanning nå mobiliseres til å gi korte og treffsikre fleksible tilbud til høyutdanningsgruppene innen disse bransjene.

Neste års bevilgning vil gi ca 9 millioner til hvert av disse bransjeprogrammene, noe som utgjør mindre enn en tredjedel av inneværende års bevilgning.

Tekna ber om at det bevilges midler til videreføring ut året 2021 på samme nivå som i år med en helårseffekt, dvs. 30 millioner per program.

Tekna ber Stortinget be regjeringen sikre at det gis rom for å disponere deler av beløpet til utvikling av fleksible og bransjetilpassede tilbud.

Forskning - kap. 920 og 2421

Deltakelse i Horisont Europa og Digital Europe er helt vesentlig for å sikre at norske kompetansemiljøer kan være med i front av forskningen. Tekna er derfor svært positive til at regjeringen med statsbudsjettet 2021 legger opp til deltakelse i disse.

Regjeringen bevilget i vår 250 millioner kroner til Forskningsrådet for å styrke Innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN). IPN er et treffsikkert tiltak for å stimulere til forskningsaktivitet i bedrifter og FoU-miljøer. Forskningsrådet har i år mottatt svært mange søknader til IPN og har måttet avvist gode prosjekter i næringslivet.

Tekna ber Stortinget vedta at posten med IPN styrkes med 500 millioner kroner, under forutsetning at bevilgningen skal sikre næringsretta forskning med høy forskningskvalitet og god kunnskapsspredning gjennom samarbeid mellom bedrifter og FoU-miljø.

Tekna mener man ikke får full uttelling for forskningstildelingene når man parallelt og ukritisk viderefører ABE-reformen. En rekke administrative oppgaver, sammen med økt rapportering, har bidratt til at tiden brukt til forskning blir kraftig redusert. Vitenskapelig ansatte må få større rom til å drive vitenskapelig arbeid.

Tekna mener ABE-reformen må opphøre.

Tekna viser til regjeringen forslag om en utredning av organiseringen av kommersialiseringsaktiviteter knytte til offentlig finansiert forskning.

Tekna støtter forslaget om en utredning som ser på finansiering, organisering og styring av teknologioverføringskontorene (TTO) og andre virkemidler.

Tekna er positive til økningen i bevilgning til de teknisk-industrielle forskningsinstituttene, men behovet er større enn det neste års statsbudsjett legger opp til. Instituttsektoren har en unik posisjon til å bidra til en bærekraftig utvikling og være driver for omstilling i samfunnet, og det offentlige må i sterkere grad motivere og legge til rette for at næringslivet øker innsatsen, deltakelsen og investeringene i det nasjonale FoU-systemet.

Tekna mener at instituttene bør få økte rammer blant annet for å bidra til økt deltagelse fra norsk næringsliv og instituttsektoren i Horisont Europa. På denne måten bygger vi kunnskap for det fremtidige næringslivet og ruster oss for omstilling. Tekna viser til at langtidsplanen for forskning og høyere utdanning ønsker en

trappevis økning av grunnbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene. I årene fremover er det behov for en ytterligere styrking av de teknisk-industrielle instituttene spesielt i forbindelse med omstillingene som kreves i samfunnet for økt bærekraft og post Covid-19.

Vi mener at det er nødvendig med en ambisiøs opptrappingsplan på 150 mill over en femårsperiode som hever grunnfinansierings-nivået til opp mot 25 prosent.

Tekna ber Stortinget vedta en femåring opptrappingsplan for grunnfinansiering av de teknisk-industrielle institusjonene med mål om 25 prosent grunnfinansiering.

Tekna mener man må øke insentivene for og utnyttelsen av Professor II-stillinger og nærings-PhD som verktøy for å øke samarbeidet mellom næringslivet og forskningsinstitusjonene.

I tillegg mener vi regjeringen bør vurdere en ordning tilsvarende forskningstermin for å bidra til at vitenskapelig ansatte kan tilbringe tid også ute i næringslivet.

Tekna ber Stortinget be regjeringen vurdere en endring i fordelingsbrøken til nærings-PhD, hvor staten tar en større andel av regningen.

Tekna mener Stortinget bør legge inn midler til en ordning tilsvarende forskningstermin for vitenskapelig ansatte til å kunne hospitere i næringslivet.